

Vårtilläggsbudget för 2009

Till finansutskottet

Finansutskottet har beslutat att bereda socialförsäkringsutskottet tillfälle att yttra sig över de delar av proposition 2008/09:99, 2009 års proposition om vårtilläggsbudget, samt motioner som berör socialförsäkringsutskottets beredningsområde. Med anledning härav yttrar sig socialförsäkringsutskottet över regeringens förslag till tilläggsbudget avseende utgiftsområdena 8 Migration och 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp (punkt 6 och 18).

Utskottet yttrar sig vidare i motsvarande delar över motionerna Fi21 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 2 samt Fi23 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 4, 5, 8 och 9.

Utskottets överväganden

Utgiftsområde 8 Migration

Propositionen

Migrationsverket kommer under 2009 att avgöra en stor mängd asylärenden vilket förväntas medföra en ökning av utgifterna för offentligt bidräde.

Regeringen föreslår därför att anslag 1:6 Offentligt bidräde i utlänningsärenden ökas med 70 miljoner kronor och att detta finansieras genom att anslag 1:5 Kostnader vid domstolsprövning i utlänningsärenden minskas med motsvarande belopp.

Vidare föreslår regeringen att riksdagen godkänner att anslag 1:6 Offentligt bidräde i utlänningsärenden får användas även för ersättning till tolkar enligt 13 kap. 11 § utlänningslagen (2005:716), vari anges att frågan om ersättning till tolkar prövas av den myndighet som handlägger ärendet. I de fall Regeringskansliet är handläggande myndighet i frågor om förvar eller uppsikt har kostnaderna för ersättning hittills finansierats från anslag 1:5 Kostnader vid domstolsprövning i utlänningsärenden. När Regeringskansliet är handläggande myndighet i dessa frågor bör ersättning emellertid ske från anslag 1:6 Offentligt bidräde i utlänningsärenden. Detta beräknas rymmas inom nuvarande anslagsram.

Motionen

I motion Fi23 av Lars Ohly m.fl. (v) begärs att ramen för utgiftsområde 8 ökas med 70 miljoner kronor. I motionen välkomnas förslaget om ökade medel för offentligt bidräde i utlänningsärenden. Motionärerna avvisar emellertid förslaget om att anslagsökningen ska finansieras genom en minskning av anslag 1:5 Kostnader vid domstolsprövning i utlänningsärenden (yrkandena 4 och 5).

I yrkande 8 avstyrker motionärerna förslaget om att anslag 1:6 Offentligt bidräde i utlänningsärenden ska kunna användas för finansiering av tolkar. Det skulle enligt motionärerna riskera att ytterligare urholka anslaget.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till tilläggsbudget med ändrade anslag under utgiftsområde 8. Utskottet tillstyrker också att anslag 1:6 Offentligt bidräde i utlänningsärenden får användas även för ersättning till tolkar enligt 13 kap. 11 § utlänningslagen, vilket innebär att i de fall Regeringskansliet är handläggande myndighet bör ersättning till tolkar belasta anslag 1:6. Därmed avstyrks motion Fi23 yrkandena 4, 5 och 8.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

Propositionen

I propositionen anges att Försäkringskassan under 2007 och 2008 har genomfört en omfattande omorganisation. Omorganisationen beräknades leda till stora rationaliseringar. Fördröjningar i verkningsgraden hos den nya organisationen och IT-projekt har medfört att rationaliseringspotentialen ännu inte har kunnat tas till vara. Försäkringskassans ekonomi är mot denna bakgrund i obalans vilket riskerar att leda till bl.a. försenade utbetalningar och försämrad kvalitet i ärendehandläggningen. De anvisade medlen för 2009 täcker inte de behov som finns inom Försäkringskassan trots det sparprogram om ca 450 miljoner kronor som myndigheten har beslutat om.

Regeringen föreslår att anslag 2:1 Försäkringskassan ökas med 600 miljoner kronor.

Motionerna

I motion Fi21 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att regeringen löpande ska följa utvecklingen inom Försäkringskassan och vid behov återkomma till riksdagen med förslag om ökade resurser. I motionen påtalas att situationen på Försäkringskassan är mycket besvärlig och att det finns skäl att ifrågasätta om de medel som nu tillförs kassan kommer att räcka. Försäkringskassan har utöver dessa medel begärt ett tillfälligt anslagstillägg på drygt 350 miljoner kronor för engångskostnader 2009.

I motion Fi23 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 9 begärs att regeringen återkommer med förslag till ytterligare förstärkning av Försäkringskassans anslag. Motionärerna bedömer att Försäkringskassan skulle behöva tillföras 350 miljoner kronor redan under 2009 för att klara sin verksamhet detta år.

Utskottets ställningstagande

För att bl.a. förhindra försenade utbetalningar och upprätthålla kvaliteten i ärendehandläggningen anser utskottet i likhet med regeringen att Försäkringskassan bör tillföras medel i tilläggsbudget för 2009.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om dels ändrad ram för 2009 för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp, dels att anslag 2:1 Försäkringskassan ökas med 600 miljoner kronor. Utskottet, som förutsätter att regeringen fortsatt följer utvecklingen på Försäkringskassan, avstyrker motionerna Fi21 yrkande 2 och Fi23 yrkande 9.

Stockholm den 14 maj 2009

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Gunnar Axén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunnar Axén (m), Veronica Palm (s), Helena Rivière (m), Ronny Olander (s), Solveig Zander (c), Ulf Nilsson (fp), Kurt Kvarnström (s), Mats G Nilsson (m), Lars Gustafsson (kd), Kalle Larsson (v), Matilda Ernkran (s), Fredrick Federley (c), Gunvor G Ericson (mp), Marianne Watz (m), Jasenko Omanovic (s), Magdalena Streijffert (s) och Finn Bengtsson (m).

Avvikande meningar

1. Utgiftsområde 10 (s, mp)

Veronica Palm (s), Ronny Olander (s), Kurt Kvarnström (s), Matilda Ernkrans (s), Gunvor G Ericson (mp), Jasenko Omanovic (s) och Magdalena Streijffert (s) anför:

Situationen på Försäkringskassan är mycket besvärlig. Människor får vänta orimligt länge på sina pengar, personal mår dåligt och rättssäkerheten är hotad. Enligt Statskontoret beror detta på minskade anslag kombinerat med omorganisation och ändrade regler. Servicen på Försäkringskassan är av avgörande betydelse för tilliten till välfärdssamhället. Det finns skäl att ifrågasätta om en tilläggsbudget på 600 miljoner kronor kommer att räcka. Försäkringskassan har därutöver begärt ett tillfälligt anslag på drygt 350 miljoner kronor för engångskostnader. Regeringen måste följa utvecklingen inom Försäkringskassan noga och återkomma till riksdagen med förslag om ökade resurser vid behov.

Vi tillstyrker således motion Fi21 yrkande 2.

2. Utgiftsområde 8 och 10 (v)

Kalle Larsson (v) anför:

Det ligger inte i linje med de krav på ökad rättssäkerhet och kvalitet som den nya instans- och processordningen i utlänningsärenden ställer upp att, som regeringen gjort vid flera tillfällen, föreslå neddragningar av anslaget för offentligt biträde i utlänningsärenden. Nu föreslår regeringen en förstärkning av anslaget med 70 miljoner kronor. Vi välkomnar att behovet av ökade medel säkerställs, men avvisar att satsningen finansieras genom en motsvarande minskning av ett annat anslag inom utgiftsområde 8.

Vi motsätter oss att anslag 1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden ska kunna användas för finansiering av användandet av tolkar i ärenden vid Regeringskansliet eftersom detta riskerar att ytterligare urholka anslaget.

När det gäller utgiftsområde 10 avsätter regeringen i tilläggsbudgeten för 2009 ytterligare 600 miljoner kronor till Försäkringskassan. Det är välkommet men inte tillräckligt. Servicen på Försäkringskassan är av avgörande betydelse för tilliten till välfärdssamhället. Ytterligare 350 miljoner kronor skulle behöva tillföras kassan redan under 2009. Regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag på ytterligare ökning av Försäkringskassans anslag.

Motion Fi23 yrkandena 4, 5, 8 och 9 tillstyrks således.